

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 XVII

Vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2023

Nr. 49

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 november 2022

Bij de plenaire behandeling van de Begroting BHOS 2022 (Handelingen II 2021/22, nr. 27, item 9) heeft mijn voorganger de toezegging gedaan om uw Kamer te informeren over gesubstantieerde fraudemeldingen, indien deze een financiële impact van minimaal € 100.000 voor BZ hebben. Recentelijk is het onderzoek naar een fraudemelding afgerond, waarover ik uw Kamer informeer.

Fraudemelding 22-66 – Democratische Republiek Congo

Twee personen hebben, apart van elkaar, via het anonieme meldingskanaal van de uitvoerende organisatie, een melding gedaan van mogelijke fraude bij deze organisatie en twee lokale uitvoerende partners. Hierop heeft de organisatie een documenten onderzoek uitgevoerd. De aantijgingen bleken gegrond en daarom heeft de organisatie door een externe accountant een forensisch accountantsonderzoek laten uitvoeren in twee verschillende fases. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) is hierover door de contractpartner geïnformeerd.

Uit het onderzoek is gebleken dat EUR 176.577 als frauduleus is aangemerkt, waarvan EUR 125.705 BZ-fondsen betrof. Dit bedrag raakte uiteindelijk twee verschillende BZ-programma's (voor respectievelijk EUR 16.114 en EUR 109.591). De programma's betroffen activiteiten gericht op scholing, water, sanitatie en hygiëne, en voedselzekerheid.

De bevindingen uit het onderzoek lieten onder meer zien dat de lokale uitvoerende partner minder geld heeft overgebracht naar begunstigden dan daadwerkelijk gerapporteerd, door distributielijsten te vervalsen. Verder bleek dat beneficiaries niet alle afgesproken materialen hadden ontvangen en dat er valse deelnemers waren opgevoerd bij deelnemerslijsten voor trainingen. Bij een andere lokale uitvoerder bleek dat

bouwconstructies van slechte kwaliteit waren, evenals de monitoring van deze werkzaamheden. Daarnaast zijn systematisch te hoge kosten opgevoerd voor de uitvoer van verschillende uitgaven gerelateerd aan het project.

De organisatie heeft de fraudezaak serieus opgepakt en heeft de betrokken medewerkers ontslagen, en in geval van minder ernstige betrokkenheid, heeft zij passende disciplinaire maatregelen voor nalatigheid genomen tegen betrokkenen. Daarnaast heeft de organisatie de rapportageperiode voor partnerorganisaties verhoogd van één keer per drie maanden, naar één keer per maand en de procedures voor betalingen aan lokale partners aangescherpt. Ook is het aantal veldbezoeken naar partners structureel toegenomen. Een ander voorbeeld van getroffen maatregelen door de organisatie is het versterken van *capacity-building* bij partners, door middel van het evalueren van interne controlesystemen bij lokale uitvoerende organisaties en deze te beoordelen op het verkleinen van fraude- en corruptierisico's. Tot slot heeft de organisatie zelf ook de functiescheiding binnen het aanbestedingsproces verscherpt.

Het volledige fraudebedrag zal door de organisatie worden gedekt en komt niet ten laste van BZ-middelen.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher